

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 20. marts 2020

Sag BS-5552/2019-OLR
(3. afdeling)

Forbund C
og
Forening B
(begge ved advokat Peter Appel)
Biintervenient: Forening H
(selv)

mod

Ankestyrelsen
(advokat Karsten Hagel-Sørensen)
Biintervenient: Fagforbund J som mandatar for
A (advokat Mikkel Nøhr)

Københavns Byret har den 26. november 2018 afsagt dom i 1. instans (sag BS-26B-5311/2017-KBH).

Landsdommerne Ejler Bruun, Mohammad Ahsan og Louise Pansa Lauemøller (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanterne, Forbund C og Forening B, har nedlagt påstand om, at Ankestyrelsens afgørelse af 28. juli 2016 i j.nr. 2015-5014-47153 ophæves, og at Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at Forbund C skulle have ud-

betalt et beløb svarende til 10.075 USD til Forening B som arbejdsgivers forsikringselskab. Subsidiært at Ankestyrelsens afgørelse af 28. juli 2016 i j.nr. 2015-5014-47153 ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling hos Ankestyrelsen.

Indstævnte, Ankestyrelsen, har påstået dommen stadfæstet.

Forening H har som biintervenient støttet påstandene nedlagt af appellanterne.

Fagforbund J som mandatar for A har som biintervenient støttet Ankestyrelsens påstand.

Supplerende sagsfremstilling

As ansættelsesmæssige og helbredsmæssige forhold mv.

As ansættelseskontrakt med rederiet D var udfærdiget på en standard- blanket for ansættelseskontrakter, der var udstedt af Philippine Overseas Employment Administration (POEA). Af ansættelseskontrakten – der den 4. marts 2010 blev underskrevet dels af A dels af arbejdsgiveren Rederi D's repræsentant, og som den 25. marts 2010 blev verificeret og godkendt af POEA – fremgår bl.a.:

"Republic of The Philippines
Department of Labor and Employment
PHILIPPINE OVERSEAS EMPLOYMENT ADMINISTRATION

CONTRACT OF EMPLOYMENT

...

2. The herein terms and conditions in accordance with Department Order No. 4 and Memorandum Circular No. 09 both Series of 2000, shall be strictly and faithfully observed.
3. Any alterations or changes, in any part of this Contract shall be evaluated, verified, processed and approved by the Philippine Overseas Employment Administration (POEA). Upon approval, the same shall be deemed an integral part of the Standard Terms and Condition Governing the Employment of Filipino Seafarers On Board Ocean-Going Vessels.
4. Violations of the terms and conditions of this Contract with its approved addendum shall be a ground for disciplinary action against the erring party.

...".

Den 19. september 2010 under udførelsen af sit arbejde som bådsmand for rederiet D pådrog A som følge af en ulykke et brud på tredje og femte finger på højre hånd, hvilket af den af rederiet anviste læge blev bedømt som "Grade

10 – loss of grasping power for small objects between the fold of the finger of one hand”.

Arbejdsskadestyrelsen traf den 29. august 2011 afgørelse om, at den nævnte skade skulle anerkendes som en arbejdsskade og fastsatte méngraden til 12 procent (ménagodtgørelse på 83.648 kr.), hvilken Ankestyrelsen ved afgørelse af 2. december 2011 forhøjede til 15 procent, hvorefter Arbejdsskadestyrelsen den 30. december 2011 forhøjede méngodtgørelsen med yderligere 20.912 kr.

Republic of the Philippines Court of Appeal, Manila, Third Division, traf den 4. oktober 2013 afgørelse om, at A efter POEA-reglerne var berettiget til en kompensation på 10.075 USD (og ikke 60.000 USD som A havde krævet). Appeldomstolen lagde i den forbindelse vægt på bl.a., at As ”disability cannot be deemed total and permanent because the company-designated physician’s Grade 10 permanent partial disability assessment was made within the extended 240-day period, and it bears more weight than that of petitioner’s physician of choice”. Rederiet D’s forsikringsselskab Forening B udbetalte herefter den 29. september 2014 10.075 USD til A.

Østre Landsret traf den 4. november 2014 (sagsnr. B-193-14) afgørelse om, at As erhvervsevnetab – som følge af arbejdsskaden den 19. september 2010 – udgjorde 85 procent (og omgjorde derved afgørelser, der var truffet af de administrative myndigheder). I forlængelse af dommen forhøjede Arbejdsskadestyrelsen den 30. december 2014 As månedlige erstatning for tab af erhvervsevne til 4.233 kr.

Da A havde anmodet om at få kapitaliseret det størst mulige beløb af den løbende erstatning for tab af erhvervsevne, traf Arbejdsskadestyrelsen den 4. marts 2015 afgørelse om, at kapitalbeløbet udgjorde 115.830 kr., og at beløbet ville blive udbetalt af Forbund C senest om 4 uger. Endvidere traf Arbejdsskadestyrelsen afgørelse om, at den månedlige erstatning for tab af erhvervsevne fra den 1. april 2015 blev nedsat til 2.964 kr.

Forbund C, der som nævnt skulle udbetale erstatningen for tab af erhvervsevne til A, stillede Arbejdsskadestyrelsen et generelt spørgsmål om, hvorvidt det ville være i overensstemmelse med arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, hvis Forbund C udbetalte det nævnte erstatningsbeløb til Forening B, der som Rederi D’s forsikringsselskab havde udbetalt POEA-kompensationen på 10.075 USD til A. Arbejdsskadestyrelsen traf den 13. maj 2015 afgørelse om, at Forbund C ikke kunne udbetale erstatningen for tab af erhvervsevne til Forening B, hvilken afgørelse Ankestyrelsen tiltrådte den 28. juli 2016.

De filippinske regler mv., der var gældende for As ansættelsesmæssige forhold

Som det fremgår ovenfor, blev det i pkt. 2 i As ansættelseskontrakt anført, at betingelserne og vilkårene i "Department Order No. 4 and Memorandum Circular No. 09 both Series of 2000, shall be strictly and faithfully observed".

I Department Order No. 4, Series of 2000, der er udstedt den 31. maj 2000 af det filippinske Beskæftigelsesministerium, anføres bl.a., at der skal foretages en ændring af "Standard Terms and Conditions Governing the Employment of Filipino Seafarers On Board Ocean-Going Vessels", og at POEA skal formulere retningslinjerne for implementeringen af den ændrede kontrakt.

I cirkulære nr. 9 af 14. juni 2000, der er udstedt af POEA, hedder det bl.a.:

"Pursuant to Department Order No 4, Series of 2000, the following guidelines on the implementation of the Amended Standard Terms and Conditions Governing the Employment of Filipino Seafarers on Board Ocean-Going Vessels are hereby issued:

1. The terms and conditions provided therein are the minimum requirements acceptable to the POEA for the employment of Filipino seafarers on board ocean-going vessels. The parties to the contract may therefore improve on the minimum terms and conditions provided such improvements shall be made in writing and appended to the contract of employment. Such improvements in the contract shall have prospective application.
2. Effective 25 June 2000, manning agencies shall use and submit to the POEA the full text of the seafarer's employment contract herein attached including improvements, if any, for approval and processing.

...

All Circulars and issuances inconsistent herewith are hereby repealed and superseded accordingly."

Den standard-ansættelseskontrakt, der var vedhæftet cirkulære nr. 9, var i øvrigt den, der blev anvendt i forbindelse med As ansættelse. Med det nævnte cirkulære var som Annex A vedhæftet "Standard Terms and Conditions Governing the Employment of Filipino Seafarers On Board Ocean-Going Vessels". Af disse standardbetingelser fremgår bl.a.:

"STANDARD TERMS AND CONDITIONS
GOVERNING THE EMPLOYMENT OF FILIPINO SEAFARERS
ON-BOARD OCEAN GOING VESSELS

...

SECTION 20. COMPENSATION AND BENEFITS

A. COMPENSATION AND BENEFITS FOR DEATH

...

B. COMPENSATION AND BENEFITS FOR INJURY OR ILLNESS

The liabilities of the employer when the seafarer suffers work-related injury or illness during the term of his contract are as follows:

- 1. The employer shall continue to pay the seafarer his wages during the time he is on board the vessel.
...
- 3. Upon sign-off from the vessel for medical treatment, the seafarer is entitled to sickness allowance equivalent to his basic wage until he is declared fit to work or the degree of permanent disability has been assessed by the company-designated physician but in no case shall this period exceed one hundred twenty (120) days.

For this purpose, the seafarer shall submit himself to a post-employment medical examination by a company-designated physician within three working days upon his return except when he is physically incapacitated to do so, in which case, a written notice to the agency within the same period is deemed as compliance. Failure of the seafarer to comply with the mandatory reporting requirement shall result in his forfeiture of the right to claim the above benefits.

If a doctor appointed by the seafarer disagrees with the assessment, a third doctor may be agreed jointly between the Employer and the seafarer. The third doctor's decision shall be final and binding on both parties.
...

- 6. In case of permanent total or partial disability of the seafarer caused by either injury or illness the seafarer shall be compensated in accordance with the schedule of benefits enumerated in Section 32 of this Contract. Computation of his benefits arising from an illness or disease shall be governed by the rates and the rules of compensation applicable at the time the illness or disease was contracted.
...

SECTION 32. SCHEDULE OF DISABILITY OR IMPEDIMENT FOR INJURIES SUFFERED AND DISEASES INCLUDING OCCUPATIONAL DISEASES OR ILLNESS CONTRACTED.
...

FACE
...

- 2. Moderate facial disfigurement involving partial ablation of the nose with big scars on face or head ..... Gr. 5
...
- 6. Slight disorder of mastication and speech function due to traumatic injuries to jaw or cheek bone ..... Gr. 12
...

URINARY AND GENERATIVE ORGANS

1. Total loss of penis..... Gr. 7
2. Total loss of both testicles.....Gr. 7
- ...

HANDS

4. Loss of grasping power for small objects between the fold of the finger of one hand .....Gr. 10
- ...

SCHEDULE OF DISABILITY ALLOWANCES

Impediment Grade		Impediment	
1	US\$50.000	x	120.00%
...			
10	US\$50.000	x	20.15%
..."			

Det er oplyst, at der generelt på Filippinerne indgås kollektive overenskomster mellem filippinske søfarendes forbund og udenlandske rederiforeninger, som inkorporerer minimumskravene i POEA-reglerne, og at det rent praktisk foregår på den måde, at POEA gennemgår de forskellige overenskomster, og hvis overenskomsterne overholder og inkorporerer POEA-reglerne, stemples de som godkendt af POEA. Herefter vil den filippinske søfarende og den konkrete arbejdsgiver blot "vedhæfte" den godkendte overenskomst inkl. POEA stempler til standard-ansættelseskontrakten.

For filippinske søfarende på danskflagede skibe er der i overensstemmelse med det anførte, indgået en overenskomst mellem Forening H og Fagforbund I, der i bl.a. artikel 10, litra B, nr. 4, inkorporerer bl.a. POEA-reglerne. Den dagældende overenskomst (den såkaldte CBA) var vedhæftet As ansættelseskontrakt. I CBA'en hedder det bl.a.:

"COLLECTIVE BARGAINING AGREEMENT

between

Forening H
and

Fagforening I

Valid as from February 01, 2008

...

ARTICLE 9 – SICKNESS AND INJURY

...

(3)

...

b. In case a seafarer is suffering from illness or injury at the time of termination of the employment his wages (basic pay) shall continue to run as long as he is thus incapacitated, always provided that they shall not run for more than 120 days. ...

...

ARTICLE 10 – DEATH AND DISABILITY COMPENSATION

...

No claim for compensation according to POEA Rules can be settled prior to a final decision concerning compensations according to the Danish Industrial Injuries Act has been made.

When meting out compensations according to POEA Rules, any entitlements according to the Danish Industrial Act should be set off. The set off is based on a conversion of any running benefits into a lumpsum according to specific rules laid down by the Danish Minister of Social Affairs.

...

A. Death compensation

(1) By accident

In the event of death of a seafarer due to an accident while serving on board or while travelling to and from the ship on request of the shipowner, or due to an accident occurred due to marine peril/casualty, the seafarer's widow ... children, or parents in that preferential order, will receive a total compensation of US\$ 60.000 in which sum is included compensation provided under POEA Rules and the Danish Industrial Injuries Act in force at the time of question ...

...

B. DISABILITY COMPENSATION

(4) By accident

If the Seafarer's ability to work is reduced to similar reasons mentioned above in Article 10 A (1) the seafarer will receive a disability compensation as described in the above mentioned rules, regulations and legislation.

...

ARTICLE 17 – APPLICABLE LAW

Fagforening I and Forening H have observed that according to the DIS-ACT this agreement should be subject to Danish law

...".

Afgørelser truffet af de filippinske domstole vedrørende POEA-reglerne

Den filippinske Højesteret afsagde den 28. februar 2001 dom i en sag (G.R. No. 123891) mellem et rederi, der var appellant, og bl.a. en filippinsk søfarende. Det fremgår af dommen, at POEA den 16. marts 1995 havde afsagt en dom, der pålagde rederiet og dets forsikringsselskab at betale den søfarende bl.a. USD 21.000, fordi den søfarende led af hjertesvigt og kardiomyopati. Efterfølgende havde National Labor Relations Commission (herefter NLRC) den 25. september 1995 afsagt dom i sagen, hvorved NLRC i det store hele stadfæstede POEA-dommen. Rederiet indbragte NLRC-dommen for den filippinske Højesteret, der stadfæstede NLRC's dom, og i den forbindelse anførte bl.a.:

"Petitioner [rederiet] admits that private respondent [den søfarende] suffered illness which rendered him unfit for work. However, it points out that private respondent did not submit proof of the extent of his disability as required by section C (4) [b] and [c] of the POEA Standard Contract for Seamen. Without this proof, petitioner argues that the NLRC gravely abused its discretion when it affirmed the findings of the POEA.

[...]

... Two licensed physicians examined and diagnosed private respondent and both of them had issued similar findings, that private respondent was afflicted with congestive heart failure and cardiomyopathy making him unfit to work.

Strict rules are not applicable in claims for compensation. ...

Consistently the Court has ruled that disability should not be understood more on its medical significance but on the loss of earning capacity. Permanent total disability means disablement of an employee to earn wages in the same kind of work, or work of similar nature that [he] was trained for or accustomed to perform, or any kind of work which a person of [his] mentality and attainment could do. It does not mean absolute helplessness. In disability compensation, we likewise held, it is not the injury which is compensated, but rather it is the incapacity to work resulting in the impairment of ones earning capacity.
...".

Republic of the Philippines Court of Appeal, Manila, Third Division, traf den 4. oktober 2013 afgørelse i en sag (CA-G.R. SP No. 126897), som A havde anlagt mod bl.a. Rederi D. Det fremgår af sagen, at den af rederi D udpegede læge i sin endelige erklæring havde fundet As "disability grading" til at være på grad 10, mens en læge, som han selv havde opsøgt, havde "recommended a total permanent disability grading". I overensstemmelse med den sidstnævnte erklæring havde en voldgiftsdommer i en kendelse af 29. juli 2011 tilkendt A en kompensation på 60.000 USD svarende til grad 1 disability, mens NLRC i en dom af 30. april 2012 fandt, at han skulle have en kompensation på 10.075 USD svarende til grad 10 disability. Appeldomstolen stadfæstede NLRC's dom og anførte i den forbindelse bl.a.:

"In accordance with the avowed policy of the State to give maximum aid and full protection to labor, the Labor Code concept of permanent total disability has been applied to Filipino seafarers, on the notion that disability is intimately related to the worker's capacity to earn, and what is compensated is not his injury or illness but his inability to work resulting on the impairment of his earning capacity. In other words, disability should be understood less on its medical significance but more on the loss of earning capacity."

Den filippinske Højesteret har i en dom af 27. februar 2017 (sag G.R. No. 223035) udtalt sig om POEA-reglerne, og hvor Højesteret i øvrigt gav den søfarende appellat medhold. I dommen anføres bl.a. følgende:

"As petitioner [den søfarende] was actually unable to work even after the expiration of the 240-day period and there was no final and conclusive disability assessment made by the third doctor on his medical condition, it would be inconsistent to declare him as merely permanently and partially disabled. It should be stressed that a total disability does not require that the employee be completely disabled, or totally paralyzed. **In disability compensation it is not the injury which is compensated, but rather it is the incapacity to work resulting in the impairment of one's earning capacity.**

In view of the foregoing circumstances, petitioner is considered permanently and totally disabled, and should be awarded the corresponding disability benefits."

Forklaring

Der er afgivet supplerende forklaring af Vidne 2, der har forklaret bl.a., at hun for byretten rettelig har forklaret, at 25 pct. af den internationale handelsflåde har filippinske besætningsmedlemmer, og at en P&I-forsikring ikke som sådan er en forsikring. Der er ikke tale om en forsikring for det enkelte besætningsmedlem, men den tegnes af rederiet.

Når de modtager en anmeldelse, undersøger de faktum og jus, ligesom de vurderer bl.a. lægeerklæringerne. . Hvis der er udbetalt ASL-kompensation til den enkelte sømand, vil de ikke have kendskab til det. En sådan oplysning kan i givet fald fås fra rederiet. Når Forening B har udbetalt POEA-kompensationen, går de ikke efter rederiet, hvis Forening B ikke har fået oplysning fra rederiet om en allerede udbetalt ASL-kompensation.

POEA-kompensationen udbetales efter, at der er afsagt en eksigibel dom af en filippinsk domstol. De modtager ikke som sådan en udbetalingsanmodning fra rederiet, da der er tale om et samarbejde. De udbetaler POEA-kompensationen hurtigt pga. princippet om de 120 dage.

Det er Forbund C, der foretager udbetaling af ASL-kompensation for erhvervsevnetab og for varigt mén. Forening B har ikke et samarbejde med Forbund C, idet rederiet er fællespunktet.

Forening B forsikrer de forpligtelser der følger af den samlede POEA-aftale, her- under f.eks. almindelig sygdom. Der er således ikke tale om, at Forening B kun forsikrer tilskadekomst på et skib. Med andre ord er alt omfattet af forsikrings- ordningen.

Forening B er ikke et privat uafhængigt aktieselskab, men Forening B (P&I-klubben) ejes af rederierne, der tegner forsikring i Forening B. Vidne 2 har ikke tænkt over, hvem der ejer Forbund C.

Anbringender

Parterne har gjort anbringender gældende som angivet i deres påstandsdokumenter og i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed.

Appellanterne har i deres sammenfattende processkrift anført bl.a.:

”Til støtte for de nedlagte påstande om at Ankestyrelsen skulle have truffet afgørelse om, at ASL-kompensationen skulle udbetales af Forbund C til det Forening B, der har udbetalt POEA- kompensation, gør Forbund C og Forening B gældende, at

- (1) efter en ordlydsfortolkning samt (2) efter en formålsfortolkning/analogi finder ASL § 29, stk. 2, anvendelse, da POEA-kompensation som lovpligtig social sikringsordning er af ”samme art” som ASL-kompensation, og
- (3) at det ulovbestemte dobbeltforsørgelsesprincip og almindelige erstatningsregler også fører til, at der skal ske modregning.
- (4) Som subsidiært anbringende gøres det gældende, at POEA-kompensation er af ”samme art” som ASL-kompensation for erhvervsevnetab.

Disse anbringender uddybes som følger:

1 ASL § 29, stk. 2 finder efter en ordlydsfortolkning anvendelse, da POEA-kompensation som lovpligtig social sikringsordning er af ”samme art” som ASL-kompensation

1.1 ASL-kompensationerne og POEA-kompensationen er af ”samme art”

Det afgørende for anvendelsen af ASL § 29, stk. 2, er, hvorvidt kompensationerne, der søges modregnet, er af ”samme art”. Der må ved anvendelsen af bestemmelsen tages højde for, at kompensation, der opgøres efter regelsæt fra to forskellige lande, af naturlige årsager ikke vil være helt identiske. Ved udtrykket ”samme art” har lovgiver valgt en generisk betegnelse, der tillader, at forskellige ydelser skønsmæssigt kan sidestilles.

Allerede fordi både POEA-kompensationen og ASL-kompensationen er lovpligtige sociale sikringsordninger, der følger af national lovgivning, og som skal kompensere arbejdstageren for den samme arbejdsskade, er betingelsen om ”samme art” opfyldt. Det faktum, at man under dansk ret har valgt at opdele ASL-kompensationerne i andre kategorier, og at størrelsen på kompensationerne opgøres forskelligt efter ASL-reglerne og POEA-reglerne, har derfor ikke nogen betydning. Såfremt

dette var tilfældet, ville man aldrig kunne modregne arbejdsskadekompensation fra andre lande i den danske ASL-kompensation.

Dette understøttes af responsum af 19. december 2019 fra professor L...

1.2 POEA-kompensationen er ikke en summa-forsikring

Det bestrides, som anført af Arbejdsskadestyrelsen, at POEA-kompensationen er en summaforsikring, som f.eks. en livs- eller ulykkesforsikring. Forening B er et ansvarsforsikringselskab for rederen og dækker dennes ansvar for bl.a. besætningens arbejdsskader, herunder hvad der følger af lovpligtigt objektivt ansvar. Derfor dækker Forening B rederens ansvar under POEA-reglerne for filippinske søfarende. En ansvarsforsikring er ikke en summa-forsikring, jf. Professor L ...: "Udbetaling under en summaforsikring afhænger således af, hvilket beløb den individuelle forsikringstager har valgt at tegne forsikring for".

En "ekstra" forsikring tegnet for en enkeltperson – ligegyldigt om denne er tegnet som en privat forsikring (ulykkesforsikring) eller som led i en pensionsordning – er således på ingen måde sammenlignelig med en lovbestemt sikring af arbejdstagere såsom ASL-kompensationen og POEA-kompensationen. En ulykkesforsikring og/eller en pensionsforsikring er netop kendetegnet ved, at en enkeltperson ønsker en yderligere forsikring i tilfælde af skade eller død mv., og at der indbetales præmie til et forsikringselskab. Såfremt en sådan forsikring skulle modregnes i en lovbestemt forsikring, ville hele incitamentet bag sådanne frivillige forsikringstyper forsvinde.

1.3 Det gør ikke nogen forskel, at POEA-reglerne håndhæves (og udvides) igennem en kollektiv overenskomst (CBA)

POEA-reglerne er fastsat som en minimumssikring af filippinske søfarende, der arbejder ombord på udenlandske skib. Da filippinsk lovgivning som udgangspunkt ikke har retsvirkning i andre lande, bliver reglerne håndhævet ved, at de filippinske myndigheder sikrer, at POEA-reglerne er inkorporeret i den filippinske søfarendes ansættelseskontrakt inden det tillades, at den filippinske søfarende rejser ud af landet, jf. POEA-reglernes pkt. 1-4 og POEA-standard-kontrakt pkt. 2-3 (...).

At POEA-reglerne inkorporeres i ansættelseskontrakterne gennem en henvisning dertil og gennem en kollektiv overenskomst (CBA) ændrer ikke på, at POEA-kompensationen er et lovkrav.

1.4 Østre Landsrets dom af 16. september 2004 i sag B-1052-04 viser, at beregningen af de forskellige kompensationer ikke er relevant for spørgsmålet om modregning, men at det afgørende er, hvilket tab der søges kompenseret

I Østre Landsrets dom af 16. september 2004 i sag B-1052-04 (...) tillod Østre Landsret, at en udbetalt ASL-kompensation i anledning af en arbejdstagers død blev modregnet i en efterfølgende POEA-kompensation, der ligeledes kom til udbetaling på baggrund af arbejdstagerens død.

I sagen bestod ASL-kompensationen af både et tabsafhængigt og et tabsuafhængigt beløb, og Østre Landsret tillod, at begge beløb kunne modregnes ved udbetalingen af POEA-kompensationen, således at der alene skulle udbetales POEA-kompensation med et beløb, der oversteg de to kompensationer modtaget efter ASL. Ankestyrelsens anbringende om, at det er afgørende for modregning, om tabene opgø-

res tabsafhængigt eller tabsuafhængigt, er således afvist af Østre Landsret. Der henvises til denne fortolkning af dommen i L's Responsum side 3 (...).

2 Selv hvis Retten ikke finder, at ASL § 29, stk. 2, finder anvendelse ud fra en ordlydsfortolkning, finder bestemmelsen anvendelse i medfør af en formålsfortolkning og/eller analogi

2.1 Formålet med ASL § 29, stk. 2, er at undgå dobbeltkompensation, og praksis viser, at bestemmelsen fortolkes i overensstemmelse hermed

Det fremgår direkte af forarbejderne til ASL § 29, stk. 2, at "[b]estemmelsens sigte er undgåelse af dobbeltestatning" (...), og bestemmelsen skal fortolkes herefter.

Tidligere praksis viser, at ASL § 29, stk. 2, fortolkes i overensstemmelse med formålet om at undgå dobbeltkompensation, og bestemmelsen er således tidligere blevet anvendt som hjemmel til modregning, selvom den konkrete modregning umiddelbart synes at være imod selve ordlyden af bestemmelsen. Der kan i denne forbindelse henvises til blandt andet Arbejdsskadestyrelsens notat af 5. november 2012 i sag 2011-0001733 (...), Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 29. november 2012 i sag 0030348-0137/01/60/A (...), samt Ankestyrelsens afgørelse af 16. oktober 2014 i samme sag (2014-5014-49036) (...). Der henvises generelt til teori og praksis vedrørende formålsfortolkning og analogi, herunder FED 2014.5, FED 2014.14 og 1993.472H (...).

2.2 De danske sociale sikringsordninger er generelt indrettet efter at hindre dobbeltkompensation, jf. bl.a. reglerne om refusion ved sygedagpenge og udgifter til medicin, sygebehandling, genoptræning mv.

Et andet eksempel på, at dobbeltkompensation ikke tillades i dansk ret, er reglerne om sygedagpenge og refusion af medicinudgifter, sygebehandling, genoptræning mv. Således sker der under dansk ret refusion til arbejdsgiveren af sygedagpenge, i det omfang denne har udbetalt "løn under sygdom" til den søfarende. Ligeledes får arbejdsgiveren refunderet betalte udgifter til den søfarendes medicinudgifter, sygebehandling, genoptræning mv. fra Forbund C som arbejdsskadeforsikringsselskab. Refusion til arbejdsgiveren (rederen) sker, når denne i første omgang har udbetalt i henhold til POEA-reglerne. Der henvises til:

1. §§ 17, stk. 2 og 18, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 728 af 29. juni 2012 om sygedagpenge til søfarende (...),
2. POEA-reglernes § 20(B)(2) og (3) (...),
3. CBA'en Artikel 9(2) 9(3)(a-b) (...),
3. ASL § 15 (...).

2.3 Såfremt ALS § 29, stk. 2, ikke fortolkes i overensstemmelse med sit formål, vil det medføre vilkårlig forskelsbehandling mellem filippinske søfarende ombord på danske skibe

I nærværende sag har A som nævnt modtaget POEA-kompensation før ASL-kompensation, men i den omvendte situation, hvor en filippinsk søfarende måtte have modtaget ASL-kompensation før POEA-kompensationen, tillades det på Filippinerne, at ASL-kompensationen modregnes i POEA-kompensationen. Der henvises til den filippinske domstols (NRLC) dom af 15. marts 2019 i Mr. Gestiad-sagen (...). Denne modregningsadgang er tillige anerkendt og fastslået af Østre

Landsret i dom af 16. september 2004 i sag B-1052-04 (og Retten i Svendborgs dom af 16. marts 2004 i samme sag (BS 1683/2002)) (...).

Såfremt Retten ikke måtte give Forbund C og Forening B medhold i nærværende sag, vil det medføre en retstilstand, hvor den filippinske søfarendes kompensation for en arbejdsskade bliver fuldstændig vilkårlig alt efter, hvilken kompensation der tids- mæssigt kommer til udbetaling først. Dette betyder således, at der vil ske en vilkårlig forskelsbehandling af de filippinske søfarende, der arbejder ombord på de danske skibe. Tillige vil den filippinske søfarende modtage dobbeltkompensation, mens de danske kollegaer kun modtager ASL-kompensation.

3 *Det ulovbestemte dobbeltforsørgelsesprincip og de almindelige erstatningsretlige regler fører også til, at der skal tillades modregning*

Forbund C og Forening B gør gældende, at selv hvis Retten ikke finder, at ASL § 29, stk. 2, finder anvendelse på ASL-kompensationerne for både erhvervsvenetab og varigt mén, så medfører det ulovbestemte dobbeltforsørgelsesprincip (i overensstemmelse med de generelle principper i dansk ret), at der burde være sket modregning i nærværende sag. Nedenfor redegøres for dobbeltforsørgelsesprincippet, ligesom der kort redegøres for andre eksempler i dansk ret vedrørende forbud mod dobbeltkompensation.

3.1 Dobbeltforsørgelsesprincippet

Princippet om dobbeltforsørgelse er et generelt socialretligt princip, der har samme formål som ASL § 29, stk. 2 – netop at sikre, at der ikke sker dobbeltkompensation. I tilfælde af dobbeltforsørgelse sikrer princippet således ulovbestemt hjemmel til, at der skal ske tilbagebetaling af ydelser.

Dobbeltforsørgelse er blandt andet defineret af ombudsmanden (FOB2001.78, ...):

”Dobbeltforsørgelse antages at foreligge, hvis flere ydelser kommer til udbetaling som en direkte følge af den samme begivenhed, hvis ydelserne dækker den samme tidsmæssige periode, og hvis ydelserne må antages at dække samme behov eller formål.”

I den nærværende sag er alle disse tre betingelser opfyldt: Både POEA-kompensationen og ASL-kompensationen er kommet ”til udbetaling som en direkte følge af den samme begivenhed” (arbejdsskaden), POEA-kompensationen og ASL-kompensationen dækker ”den samme tidsmæssige periode”, og ydelserne har netop til hensigt at ”dække samme behov eller formål”.

Der henvises i øvrigt til generel retspraksis og teori om dobbeltforsørgelsesprincippet, herunder U.2003.1075V (...).

3.2 ”Compensatio lucri cum damno” og Forsikringsaftalelovens § 39, stk. 1

Til støtte for modregning fremhæves endelig det generelle erstatningsretlige princip om ”compensatio lucri cum damno” samt forsikringsaftalelovens § 39, stk. 1.

Efter princippet ”compensatio lucri cum damno” skal man i opgørelse af skadelidtes erstatningskrav modregne eventuelle indtægter og fordele, som skadelidte har haft som følge af hændelsen, der giver anledning til tabet. Skadelidte skal stilles som om, at skaden ikke var sket, og skadelidte er derfor afskåret fra at få erstattet mere end det faktiske lidte tab. Der henvises blandt andet til TfS.1996.317 (...).

Det samme princip om forbud mod dobbelsterstatning gælder for skadeserstatning efter forsikringsaftalelovens § 39, stk. 1: *”Selskabet er, selv om andet er aftalt, ikke forpligtet til at udrede større erstatning end, hvad der kræves til den lidte skades dækning”*. Der henvises blandt andet til Henning Jønsson og Lisbeth Kjærgaard, Dansk forsikringsret, side 459 (...).

4 Subsidiært gøres det gældende, at POEA-kompensationen er af ”samme art” som ASL-kompensationen for erhvervsevnetab

Dersom retten måtte mene, at ASL § 29, stk. 2, ikke kan benyttes som generel hjemmel til at modregne POEA-kompensation i ASL-kompensation på grundlag af, at der foreligger ”samme art” ved to lovpligtige sociale sikringsordning, gøres det subsidiært gældende, at POEA-kompensation i hvert fald må sidestilles som værende ”samme art” som ASL-kompensationen for erhvervsevnetab.

POEA-kompensationens størrelse bliver fastsat på baggrund af arbejdsskadens formodede påvirkning på arbejdstagerens indtjeningsevne, og ”graden” af den skadelidtes ”varige erhvervsudygtighed” bliver vurderet og fastsat af en læge, jf. POEA-reglernes §20(B)(2)(3)(6) og § 32 (...). Allerede af denne grund er POEA-kompensationen af ”samme art” som ASL-kompensationen for erhvervsevnetab.

Derudover fremgår det tydeligt af retspraksis fra Filippinerne, at POEA-kompensationen netop er fastsat med det formål at dække arbejdstagerens evne til at erhverve indkomst. Der henvises til den fremlagte og ovenfor gennemgåede retspraksis fra Filippinerne (...), herunder Court of Appeals afgørelse i As egen sag (...):

”erhvervsudygtighed har en nøje tilknytning til arbejdstagerens evne til at erhverve indkomst, og det, der bliver kompenseret, er ikke hans skade eller sygdom, men hans manglende evne til at arbejde, resulterende i forringelse af hans evne til at erhverve indkomst. Med andre ord skal erhvervsudygtighed forstås mindre i sin medicinske betydning, og mere som tab af evne til at erhverve indkomst.”

Ifølge Professor L’s Responsum ... (...) skal netop formålet med den udenlandske kompensation tillægges betydning ved fastlæggelsen af, om der kan modregnes efter ASL § 29, stk. 2.

Hertil kommer, at POEA-kompensationen varierer alt efter hvilken stilling (og dermed indtjening) den enkelte søfarende har, jf. for eksempel forskellen mellem størrelsen på maksimalkompensationen til en menig søfarende (USD 60.000) og en officer (USD 80.000) (...). POEA-kompensationen tager således indirekte højde for den søfarendes tab, og det er således ikke korrekt, når Ankestyrelsen i den for domstolene indbragte afgørelse af 28. juli 2016 anfører, at POEA-kompensationen er tabsafhængig (...).

Dette understøttes tillige af, at Ankestyrelsen, ved sin fastlæggelse af de filippinske søfarendes erhvervsevnetab, lægger standardbetragtninger til grund. Således vurderedes tre forskellige søfarendes erhvervsevnetab til 85 % på baggrund af en forudsætning om at de alle tre kunne tjene DKK 15.000 efter skaden. Dette på trods af, at Arbejdsskadestyrelsen tidligere havde vurderet deres erhvervsevnetab forskelligt (henholdsvis 15 %, 25 % og 60 %), at de havde været udsat for forskellige skader, og havde haft forskellig lønindkomst før arbejdsskaden (DKK 86.000 og 103.000). I øvrigt var de alle tre tildelt forskellig méngrad (henholdsvis 0 %, 10 % og 15 %) (...).

Til støtte for dette anbringende gøres det igen gældende, at POEA-kompensationen ikke er en summa-forsikring.”

Ankestyrelsen har i sit sammenfattende processkrift anført bl.a.:

”Til støtte for påstanden om stadfæstelse gøres det gældende, at Københavns Byret med rette har foretaget en bedømmelse af forsikringsselskabernes krav om adgang til modregning med den betalte POEA-erstatning ud fra ordlyden af og forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens (ASL) § 29, stk. 2. Efter ordlyden kan der kun foretages modregning i krav på erstatning for erhvervsevnetab eller godtgørelse or mén, hvis der er tale om ”erstatnings- og godtgørelsesbeløb af samme art”, som arbejdsskadeforsikringsselskabet har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes.

Efter forarbejderne skal dette forstås bogstaveligt, idet der skal være tale om samme erstatningsart, dvs. erhvervsevnetaberstatning contra erhvervsevnetaberstatning, mén godtgørelse contra mén godtgørelse osv.

Det gøres gældende, at der ikke er grundlag for en ændret fortolkning ud fra andre hensyn, herunder at når der er tale om en ydelse, der er reguleret af udenlandsk ret og derfor er anderledes, bør det være tilstrækkeligt, at der dog er tale om en ydelse i anledning af en arbejdsulykke. Også en argumentation ud fra overvejelser om dobbeltkompensation må vige for lovens klare ordlyd.

Jeg henviser herved til Østre Landsrets dom af 4. november 2014 i As sag mod Ankestyrelsen (...). I denne sag havde Ankestyrelsen fastsat erhvervsevnetabet under hensyn til det almindelige lønniveau i Filippinerne, fordi en anvendelse af det lønniveau, der ydes på danske skibe, ville medføre en overkompensation og dermed et urimeligt resultat. Østre Landsret underkendte dette synspunkt som uhjemlet og fastsatte erhvervsevnetabet efter ASL's almindelige regler. Ankestyrelsen er selvsagt bundet af denne dom også i sin praksis efter § 29, stk. 2.

Det bestrides, at det beløb, Forening B var forpligtet til at udbetale tilskadekomne som POEA-kompensation, er af samme art som en ydelse efter ASL, jf. lovens kapitel 4. Når ydelserne ikke er af samme art, kan der hverken foreligge overkompensation eller dobbeltforsørgelse.

POEA-ordningen er en kompensationsordning, der dækkes af en forsikring, som tegnes af rederen til sikring af arbejdstagerne. Ordningen kan sammenlignes med en ulykkesforsikring, hvor nærmere beskrevne forhold udløser udbetaling, uden at der (nødvendigvis) skal påvises et tab. Der er således rettelig tale om en summa-forsikring, som er karakteriseret ved, at selskabet skal udbetale en aftalt forsikringssum ved den pågældende forsikringsbegivenheds indtræden, uanset hvilket økonomisk tab der konkret er tale om. Dette står i modsætning til skadelidtes erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringslovens § 17, der er tabsafhængigt, jf. bestemmelsens kriterier.

At POEA-ordningen ikke er en kompensationsordning, der beror på en konstatering af et erhvervsevnetab, der beregnes ud fra en hidtidig årsløn og en anslået fremtidig indtjening, illustreres af den ... fremlagte dom af 4. oktober 2013 fra den

filippinske Court of Appeals, Third Division, Manila, i en sag mellem A og bl.a. Rederi D (...).

Det fremgår således af dommen, at kompensation for "disability" ydes baseret på varigheden af en tilskadekommens (fuldstændige) uarbejdsdygtighed, således at "total disability" er "temporary", hvis den har en varighed af mindre end 120 dage, og "permanent" hvis den udstrækker sig til mere end 120 dage (eller efter omstændighederne 240 dage). Hvis "disability" under disse omstændigheder skulle svare til erhvervsevnetab efter ASL, ville det indebære, at en tilskadekommen skulle tilkendes erstatning for 100 % erhvervsevnetab, hvis han efter en skade var ude af stand til arbejde i 120 (eller 240) dage. En sådan fortolkning savner ethvert holdpunkt i dansk ret.

Hertil kommer, at erhvervsudygtigheden i POEA-ordningen fastsættes af en læge ud fra en graderingsskala fra 1-14, hvor As tilfælde blev henført til grad 10 ud fra følgende observation (...): "grad 10 – tab af gribeevne om små objekter i leddet på fingeren på den ene hånd." Denne konstatering modsvarer POEA- reglernes tabel, ..., Hænder, pkt. 4, og tilsvarende ..., samt ..., hvoraf det fremgår, at skaden takseres til 20,15 pct af det maksimale erstatningsbeløb på USD 50.000, og derfor udløste en kompensation på USD 10.075. Der blev ikke herved taget hensyn til As hidtidige eller skønnede fremtidige indkomst, hans alder, mulighed for rehabilitering osv. At ordningen har til formål at kompensere for erhvervsudygtighed er ikke nok til at sidestille ordningen med erstatning for erhvervsevnetab. De fleste ulykkesforsikringer kan siges at have samme formål, selv om der er tale om summaforsikringer.

Appellanterne har gjort gældende, at POEA-erstatningen subsidiært må sidestilles med méngodtgørelse, og at forsikringsselskabet derfor måtte kunne foretage modregning i den udbetalte godtgørelse, der havde en størrelse, der oversteg modværdien af USD 10.075. Dette bestrides. Det anføres således i den ovennævnte dom fra den filippinske Court of Appeal, ..., at POEA-beløbet ikke skal kompensere "hans skade eller sygdom, men hans manglende evne til at arbejde, resulterende i forringelse af hans evne til at erhverve indkomst. Med andre ord skal erhvervsudygtighed (disability) forstås mindre i sin medicinske betydning og mere som tab af evne til at erhverve indkomst."

Det må således lægges til grund, at POEA-beløbet ikke har samme formål som en méngodtgørelse. Og uanset om POEA-beløbet kan siges at dække over både erhvervsevnetab og visse former for mén (vansiring) (...), er pointen netop, at ASL i forarbejderne til § 29, stk. 2, skelner mellem erhvervsevnetab og méngodtgørelse, altså "enten-eller". Appellanternes argumentation, der må forstås som et anbringende om, at POEA-beløb er "både-og", kan derfor ikke begrunde en modregningsadgang.

Ankestyrelsen er ikke enig i, at en indretning af det filippinske retssystem, som medfører, at POEA-kompensationen i visse tilfælde kommer til udbetaling før udbetalingen af ydelser efter ASL, i sig selv kan medføre, at der er adgang til modregning efter ASL § 29, stk. 2, i nærværende sag. Modregningsreglerne i Filippinerne er uden retsvirkning ved en bedømmelse efter ASL.

Det gøres gældende, at de synspunkter, der er anført af biintervenienten Forening H om konsekvenserne for rederiernes konkurrencedygtighed, ikke kan påvirke fortolkningen af ASL § 29, stk. 2, idet argumentationen snarere er af interesse

i forbindelse med en lovændring. Det samme gælder en henvisning til et ønske om at undgå dobbeltkompensation. Landsretten kan ikke i medfør af et sådant hensyn fravige lovens ordlyd og klare forarbejder. I den forbindelse henviser jeg til det forslag til ændring af ASL § 29, der er medtaget i ... Forslaget gik ud på at indføre en modregningsadgang for at undgå dobbeltkompensation, men forslaget blev opgivet under Folketingets behandling, ..., fordi problemstillingen skulle overvejes nærmere. Den vedtagne, reducerede lovændring er medtaget i ....

Den af appellanterne påberåbte dom af 16. september 2004 i Østre Landsrets sag B-1052-04 (...) vedrørte et krav i anledning af en sikrets død, hvorfor ydelsen var af samme art som overgangsbeløb efter arbejdsskadesikringslovens § 19 (dengang § 35).

De af appellanterne påberåbte domme FED.2014.5Ø og FED.2014.14Ø (...) kan ikke begrunde et andet resultat i denne sag, da der i begge domme er tale om ydelse af samme art som efter ASL (erstatning for tab af erhvervsevne). Det gør derfor ingen forskel, at udbetalingerne fulgte af en frivillig udvidelse af lovens dækningsområde.”

Forening H har som biintervenient i sit indlæg til støtte for de påstande, som appellanterne har nedlagt, anført bl.a.:

”KOLLEKTIV OVERENSKOMST

På skibe, der er indregistreret i Dansk Internationalt Skibsregister, bruges filippinske søfarende i så stort omfang, Forening H som interesseorganisation for de danske redere, har indgået en kollektiv overenskomst (CBA) med det filippinske sømandsforbund Fagforening I.

CBA'en stammer helt tilbage fra 1988, og den regulerer generelt arbejdsforholdene for filippinske søfarende, der arbejder ombord på dansk indregistrerede skibe. Da de danske arbejdsskaderegler gælder for filippinske søfarende og alle andre nationaliteter, der arbejder ombord på de danskflagede skibe, tager CBA'en blandt andet højde for sammenspillet mellem den danske og den filippinske lovgivning om kompensation for arbejdsskader (henholdsvis ASL-kompensation og POEA-kompensation). I takt med ændringer i de danske og filippinske regler har CBA'en således gennem tiden undergået mange ændringer og opdateringer. Den nyeste version af CBA'en trådte i kraft den 1. april 2019.

I forbindelse med de løbende forhandlinger af CBA'en har det konsekvent været begge parter klare intention, at der ikke må opstå situationer, hvor filippinske søfarende, der arbejder ombord på danske skibe, modtager dobbelt kompensation for arbejdsskader.

Til trods for, at dobbeltkompensation umiddelbart kan virke som en positiv ting for Forening I's enkelte medlemmer, har Forening I således arbejdet sammen med Forening H for at afværge dobbeltkompensationen. Forening I's interesse heri er at sikre konkurrencedygtighed for redernes samlede omkostninger ved at ansætte filippinske søfarende

På baggrund af parternes enighed om at undgå dobbeltkompensation, er det besluttet at forsøge at løse problemstillingen ved at aftale, at POEA-kompensationen

skal udbetales efter ASL-kompensationen, og udbetalt ASL-kompensation modregnes derefter i den POEA-kompensation, der efterfølgende kommer til udbetaling, jfr. CBA'ens artikel 10:

"Intet krav på kompensation efter POEA Reglerne kan fastlægges inden en endelig afgørelse om kompensationer efter den danske arbejdsskadesikringslov er blevet truffet.

Ved udmåling af kompensationer efter POEA Reglerne, skal alle ydelser efter den danske arbejdsskadesikringslov modregnes."

Denne bestemmelse har ikke i alle tilfælde hindret udbetaling af dobbeltkompensation. Dette skyldes Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring's lange sagsbehandlingstid sammenholdt med, at POEA-kompensationen som udgangspunkt udbetales senest efter 120 eller 240 dage efter arbejdsskadens indtræden. POEA-kompensationen kommer (trods CBA'ens vilkår) til udbetaling først og herefter opstår spørgsmålet om den senere udbetaling af ASL-kompensationen skal ske til søfareren, eller til den som har udbetalt POEA-kompensationen.

Efter Forening H's opfattelse bør nærværende sag medføre en retstilstand, hvor POEA-kompensation og ASL-kompensation modregnes uanset i hvilken rækkefølge kompensationerne udbetales således, at vilkårlig udbetaling af dobbeltkompensation til filippinske søfarende undgås.

SAGENS IMPLIKATIONER FOR DANMARK SOM MARITIM NATION

Hvis Ankestyrelsen får medhold i sin påstand om, at Forbund C ikke har ret til at kompensere Forening B for den udbetalte POEA-kompensation, vil det i sidste ende medføre, at Danmarks konkurrenceevne som flagstat påvirkes negativt.

En retstilstand, hvor redere med dansk indregistrerede skibe i visse tilfælde skal udbetale dobbeltkompensation (eller have højere forsikringsudgifter), vil gøre det mindre attraktivt for redere at registrere deres skibe under dansk flag.

En sådan forringelse af konkurrenceevnen er stik imod de politiske visioner og ambitioner for Danmark som flag stat og som maritim nation. Som eksempel kan nævnes, at Regeringen i maj 2016 nedsatte "Vækstteamet for Det Blå Danmark" bestående af 10 medlemmer, som repræsenterer den danske maritime sektor, der har fremsat en række anbefalinger til regeringen om hvordan de danske rederiers konkurrenceevne kan forbedres. Så sent som 1. januar 2020 trådte en ændring af DIS-loven i kraft, hvorved denne nu også omfatter offshore aktiviteter knyttet til havvind. Regeringens ambition om at give de danske rederier de bedst mulige konkurrencevilkår fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, der blev fremsat 20 november 2019 (Lovforslag L72):

"Forslaget skal derfor medvirke til, at arbejdsgiverne kan nedsætte deres lønomkostninger for i højere grad at kunne matche omkostningsniveauet for skibe, som er registreret med hjem sted i tredjelande..."

Forening H har igennem sine medlemmer forhørt sig hos nogle af de internationale P&I-klubber vedrørende deres erfaringer med andre landes lovgivning, og ingen af de adspurgte P&I-klubber er bekendt med, at der eksisterer tilsvarende risiko for dobbeltkompensation for deres medlemmer, der har registreret skibe under andre flag.

Ifølge de tilbagemeldinger Forening H har fået, er begrundelsen tilsyneladende, at de andre landes nationale arbejdsskaderegler enten ikke omfatter udenlandske søfarende, eller at lovgivningen tillader modregning. Som eksempel kan nævnes Norge, hvor søfarende, som i forvejen er dækket af en ordning, der er fastsat i en overenskomst eller i de søfarendes nationale lovgivning, er undtaget fra yderligere norsk arbejdsskadedækning.

En ting er, at man i Danmark har valgt, at udenlandske søfarende ombord på danske skibe skal være dækket lige så godt som danske søfarende, men at de søfarende skal modtage dobbeltkompensation kan ikke have været hen sigten og må anses for et sådant utidssvarende og unødvendigt særkrav.

Som det fremgår, er der i folketinget og i regeringen fokus på at styrke Danmarks konkurrenceevne som maritim nation, og det vil være stik imod denne udvikling og lovgivers hensigt, hvis Ankestyrelsen får medhold i styrelsens påstand i denne sag."

Fagforbund J har som biintervenient i sit indlæg til støtte for Ankestyrelsens påstand anført bl.a.:

"As ret til POEA-kompensation var bundet op på hans ansættelseskontrakt og på overenskomstbestemmelse. Ordningen er ganske vist en ratificering af minimumsvilkår, som filippinske sømænd skal tilbydes i overensstemmelse med filippinsk lovregulering, men der er grundlæggende tale om en aftalebaseret, overenskomstbestemt sikring af kompensationsbetaling blandt andet ved mere alvorlig tilskadekomst, medførende død eller sygdom.

POEA-kompensationen skal læses og forstås i nær sammenhæng med de øvrige rettigheder og forpligtelser, der følger af overenskomsten og ansættelseskontrakten samt det filippinske sociale sikringssystem eller manglen på samme.

Det er i øvrigt helt almindeligt, at lønmodtagere er omfattet af en eller flere ordninger, der sikrer kompensation ved invaliditet eller erhvervsudygtighed. Sådanne ordninger kan være rent forsikringsmæssige eller knyttet til pensionsordninger, der følger overenskomstmæssige bestemmelser. Ordningerne kan desuden helt eller delvist have til formål at kompensere lønmodtageren for en nedgang i indtjeningsevnen.

Danske sømænd er qua overenskomstbestemmelser omfattet af sådanne forsikringsordninger, konkret hos Pensionsfirma M[...].

Det følger således heraf, at danske sømænd er omfattet af en ordning, som tilgodeser dem bl.a. med løbende "erhvervsevnetab" med et fastsat årligt beløb, hvis størrelse er afhængig af sømandens løn, såfremt man opfylder betingelserne i den aftalebaserede ordning. Denne aftalebaserede ordning forudsætter dels en nedsættelse af den generelle erhvervsevne med 50%, dels et konstateret økonomisk tab på mindst 10%, [...].

Det forhold, at en sådan kompensation ydes, og at den eventuelt ydes som led i en aftalebestemmelse knyttet til et ansættelsesforhold betyder imidlertid ikke, at ordningen er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2 eller en analogi heraf.

Appellanterne har gjort gældende, at der skal kunne indtrædes/modregnes i erhvervsevnetabserstatning eller subsidiært i godtgørelse for varigt mén.

Afgørelsen om godtgørelse for varigt mén blev truffet den 2. december 2011, og godtgørelsen er udbetalt. Der er således i den konkrete sag ikke mulighed for at udbetale méngodtgørelsen til Forening B.

Søgsmålsfristen (forældelsesfristen) var den 2. december 2014, jf. arbejdsskadesikringslovens § 36, stk. 4.

I spørgsmålet om, hvorvidt appellanten, Forening B, kan indtræde/foretage modregning i As ret til erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1, er det bl.a. et krav, at den udbetalte kompensation skal være af samme art som den erstatning, der ønskes indtræden i.

Det er i den sammenhæng ikke tilstrækkeligt, at det er den samme begivenhed, der har udløst kompensationen, som giver anledning til erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Det er heller ikke tilstrækkeligt, at det bagvedliggende formål med kompensationen henholdsvis erstatningen helt eller delvist måtte være den samme.

Det er alene en blandt flere forudsætninger for ret til indtræden, at den POEA-kompensation, A har modtaget, er af samme art, som den erhvervsevnetabserstatning, han er berettiget til efter arbejdsskadesikringsloven.

Erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven er konkret tabsafhængig erstatning for netop erhvervsevnetabserstatning, rettere bestemt det faktiske lidte indtægtstab, og det er POEA-kompensationen ikke.

POEA-kompensationen udmåles på baggrund af en standardiseret tabellariske fastsættelse, hvor forskellige typer af skader gradueres mellem 1 og 14, [...].

Tabellen har visse lighedspunkter med det invaliditetsgradsystem, som det danske regelsæt om arbejdskader var opbygget efter frem til 1976, ulykkesforsikringsloven, på hvilket tidspunkt man i stedet indførte det tabsafhængige erhvervsevnetabsbegreb.

Det fremgår af dommen af 4. oktober 2013 fra filippinerne Court of Appeal i Manila vedrørende A, at han efter POEA-ordningen har fået en kompensation på USD 10.075 ud fra en såkaldt *"grade 10 disability – loss of gripping power of small objects between the fold of the fingers and one hand"*.

As indtjening før og efter skaden har ingen selvstændig betydning haft for den udbetalte POEA-kompensation, og kompensationen har således alle de karaktertræk, der er knyttet til en summaforsikring.

Mere generelt bemærkes det, at POEA-kompensationssystemet ikke indebærer et krav om sygdom/uarbejdsdygtighed udover 120 eller under særlige omstændigheder 240 dage, og således er renset for det varighedskrav, som er en grundlæggende betingelse for at opnå erhvervsevnetabserstatning efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1.

Dertil gælder, at POEA-kompensationen i tilfælde af fortsat manglende afklaring af invaliditetsniveauet efter 240 dage automatisk fastsættes til fuld invaliditet (120 %), uanset skadens nærmere karakter eller dens eventuelle indvirkning på den fremtidige erhvervsevne.

Erhvervsevnetabsberstatning efter arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1 fastsættes derimod ikke ud fra skadelidtes fysiske skade eller ud fra en betingelse om sygdom/uarbejdsdygtighed i 120 eller 240 dage, men ud fra hvorledes skadelidtes erhvervsevne har udviklet sig med udgangspunkt i dennes konkrete indtægt før og efter skaden. Dette stemmer helt overens med indholdet af Østre Landsrets dom af 4. november 2014 vedrørende As erhvervsevnetab.

Det er ud fra en sammenligning af den konkrete indtjening før og efter skaden, at erhvervsevnetabsprocenten efter arbejdsskadesikringsloven fastsættes, og det er også indtjeningen før skaden, der er afgørende for, hvilket konkret erstatningsbeløb, der udmåles på baggrund af erhvervsevnetabsprocenten. Der er ikke tale om en standardiseret erstatningsudmåling, som appellanten synes at gøre gældende ..., men derimod en individuel tabsafhængig udmåling af indtægtstabet udtrykt i erhvervsevnetabsprocenten.

Erhvervsevnetabsberstatningens direkte tabsrelaterede karakter er yderligere understøttet af arbejdsskadesikringslovens § 42, der omhandler genoptagelse af et erstatningsspørgsmål, hvis der sker væsentlige ændringer i de forhold, der er lagt til grund for den oprindelige afgørelse. Bestemmelsen fastsætter bl.a. en forpligtelse til, at modtageren af en løbende erhvervsevnetabsberstatning skal underrette forsikringsselskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om enhver forandring i sine forhold, som kan medføre en nedsættelse eller bortfald af den løbende erhvervsevnetabsydelse.

Den POEA-kompensation, A har modtaget, er således ikke af samme art som erhvervsevnetabsberstatningen efter arbejdsskadesikringsloven. Det bemærkes i den forbindelse også, at ændringen i erhvervsevnetabsprocenten efter arbejdsskadesikringsloven ingen betydning har haft for As ret til yderligere kompensation efter POEA-aftalen.

POEA-kompensationen adskiller sig også fra arbejdsskadesikringslovens mén-godtgørelse. POEA-kompensationen fordrer således et længerevarende sygdomsforløb og i hvert fald en midlertidig indvirkning på evnen til at varetage arbejdet som sømand. Sådanne betingelser er ikke en del af arbejdsskadesikringslovens mén-godtgørelsessystem.

Dertil kommer, at der som ovenfor anført gælder en regel om juridisk fuld invaliditet (120 %), såfremt der ikke er sket en lægelig fastsættelse af invaliditetsgraden indenfor 240 dage efter tilskadekomsten.

Dermed er der ikke hjemmel til den af appellanterne ønskede modregning/udbetaling til Forening B.

Det er i den sammenhæng irrelevant, at der i øvrigt heller ikke er tale om dobbeltkompensation, ligesom dobbeltkompensation som følge af overenskomstindgåede erhvervsudygtighedsforsikringer/aftaler er almindeligt forekommende, uden at det derved får betydning for ydelserne efter arbejdsskadesikringsloven, idet der netop ikke er tale om ydelser af samme art.

Sygedagpengeloven, der har et midlertidigt forsørgelsesmæssigt sigte, er uden betydning for, om en lønmodtager via overenskomst eller aftale kan opnå kompensation udløst af arbejdsskade udover den i arbejdsskadesikringsloven fastsatte erstatning.

Dertil kommer, at hverken arbejdsskadesikringsloven eller erstatningsansvarsloven tilsigter en samordning af erstatningssystemet med det sociale sikringsystem eller med private forsikringsordninger.

Dette har været et tema i det lovforberedende arbejde og udvalgsarbejde i relation til såvel arbejdsskadesikringsloven som erstatningsansvarsloven stort set siden disses indførelser, uden at der har været et ønske eller vilje fra lovgivningsmagten til at iværksætte en sådan samordning mellem de lovfæstede erstatninger og andre ydelser.

Østre Landsret skal i nærværende sag hverken fortolke eller håndhæve aftalen mellem A og arbejdsgiveren Rederi D og den dertil hørende forsikringsaftale med Forening B, men derimod alene afgøre, om der er hjemmel i den beskyttelsespræceptive arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2 til at foretage modregning i ydelser efter arbejdsskadesikringsloven, fordi der er udbetalt kompensation under POEA-ordningen.

En sådan hjemmel er der ikke i arbejdsskadesikringsloven.”

Retsgrundlaget

Bestemmelsen i arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, lyder således:

”Stk. 2. Den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikrings-selskab har krav på at få godtgjort erstatning og godtgørelse fra arbejdsskadesikrings-selskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af bidrag, jf. § 55, når der er udbetalt erstatning eller godtgørelse som følge af arbejdsskaden til tilskadekomne eller dennes efterladte. Kravene fra den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikrings-selskab omfatter erstatnings- og godtgørelsesbeløb af samme art, som arbejdsskadesikrings-selskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes.”

Den citerede bestemmelse blev som § 40, stk. 2, indført ved lov nr. 390 af 20. maj 1992 og fik følgende affattelse:

”Stk. 2. Er der som følge af arbejdsskaden udbetalt skadelidte eller dennes efterladte erstatning af en erstatningsansvarlig skadevolder eller dennes forsikrings-selskab, har skadevolderen henholdsvis forsikrings-selskabet krav på af arbejdsskadesikrings-selskabet at få godtgjort det erstatningsbeløb af samme art, som arbejdsskadesikrings-selskabet har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes.”

I det lovforslag, der lå til grund for den nævnte lov – jf. lovforslag nr. L 168 af 18. december 1991 – hedder det følgende i de specielle bemærkninger til bestemmelsen:

”Bestemmelsens stk. 2, som er ny, må ses i sammenhæng med den gældende lovs § 55, efter hvilken skadelidtes krav mod en erstatningsansvarlig skadevolder nedsættes svarende til arbejdsskadeerstatningen. Den foreslåede bestemmelse tager højde for de situationer, hvor skadelidte eller de efterladte har modtaget erstatningsbeløb fra skadevolderen eller dennes ansvarsforsikringsselskab, men endnu ingen eller kun delvis erstatning efter arbejdsskadesikringsloven. Bestemmelsens sigte er undgåelse af dobbelterstatning. Ved bestemmelsen pointeres, at erstatningskravet og erstatningsforpligtelsen skal vedrøre samme erstatningsart (erhvervsevnetabserstatning contra erhvervsevnetabserstatning, méngodtgørelse contra méngodtgørelse og så videre). Endvidere pointeres, at arbejdsskadeforsikringsselskabet kun kan forpligtes indenfor det beløb, der på tidspunktet for kravets fremsættelse stadig er pligtigt at betale efter arbejdsskadesikringsloven. Har skadelidte på dette tidspunkt eksempelvis fået udbetalt erhvervsevnetabserstatning som engangskapital, skal arbejdsskadeforsikringsselskabet naturligvis ikke godtgøre et fremsat krav for tab af erhvervsevne.”

Bestemmelsen i arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1 og 2, om tab af erhvervsevne lyder således:

”§ 17. Har arbejdsskaden nedsat tilskadekomnes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, har den pågældende ret til erstatning for tab af erhvervsevne. Der ydes ikke erstatning, hvis tabet af erhvervsevne er mindre end 15 pct.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af tabet af erhvervsevne tages hensyn til tilskadekomnes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssige omskoling og optræning.”

Erstatning for tab af erhvervsevne blev indført som en selvstændig erstatningsart i § 27 i lov nr. 79 af 8. marts 1978 om arbejdsskadeforsikring. Bestemmelsens stk. 1 og 2 havde følgende affattelse:

”§ 27. Har en arbejdsskade medført nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, tilkommer der ham erstatning for tab af erhvervsevne. Erstatning ydes dog ikke, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15 pct.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet skal sikringsstyrelsen tage hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af ham efter hans evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og optræning.”

Arbejdsskadeforsikringsloven fra 1978 afløste ulykkesforsikringsloven fra 1933. Med arbejdsskadeforsikringsloven blev invaliditetserstatning opdelt i ménerstatning og erhvervsevnetabserstatning, jf. side 8 i betænkning nr. 792/1977 vedrørende arbejdsskadeforsikring, som arbejdsskadeforsikringsloven fra 1978 var udarbejdet på grundlag af. Af betænkningen fremgår i øvrigt følgende om bedømmelsen af erstatning for erhvervsevnetab efter ulykkesforsikringsloven og den foreslåede arbejdsskadeforsikringslov, jf. betænkningen side 16 f.:

”b) Erstatning for varigt mén og erstatning for tab af erhvervsevne.

1° Indledning

Efter gældende lov kan skadelidte tilkendes invaliditetserstatning, såfremt hans erhvervsevne varigt nedsættes. Efter lovens ordlyd kunne man tro, at invaliditetsprocenten herefter blev fastsat på grundlag af en vurdering af skadelidtes indtjeningsevne før og efter skadens indtræden.

I praksis har man imidlertid ved vurderingen af, hvor meget – med hvor mange procent – erhvervsevnen må anses for forringet i det enkelte tilfælde, siden den første ulykkesforsikringslovgift afgørende vægt på skadens medicinske art og omfang og dermed dens gennemsnitlige forventede indflydelse på skadelidtes erhvervsevne og i mindre grad taget hensyn til, hvilken faktisk betydning skaden har haft for skadelidtes erhvervsmuligheder.

Der er udarbejdet tabeller med angivelse af procentsatser for en række typiske skader, og man har i overensstemmelse hermed f. eks. fastsat samme invaliditets- (erhvervsevnetabs-) procent – 30 – ved tab af en fod uanset tabets betydning for den skadelidtes fremtidige indtjeningsevne. ...

...

3° Erstatning for tab af erhvervsevne

Erstatning for tab af erhvervsevne bør efter udvalgets opfattelse være en erstatning for den af skaden forvoldte forringelse af skadelidtes indtjeningsevne eller erhvervsmuligheder. En korrekt erstatningsudmåling forudsætter herefter en vurdering af skadelidtes erhvervsmæssige muligheder, såfremt skaden ikke var sket, sammenholdt med en vurdering af hans erhvervsmuligheder den skete skade taget i betragtning.

Efter udvalgets opfattelse bør den medicinske følge af arbejdsskaden, som efter gældende lov har afgørende betydning for erhvervsevnetabsprocentens fastsættelse, ikke have nogen selvstændig indflydelse på denne fastsættelse, men alene tillægges betydning for fastsættelsen af den ovenfor omtalte ménerstatning. ...”.

De principper for bedømmelsen af erstatning for tab af erhvervsevne, som blev indført ved lov nr. 79 af 8. marts 1978, er ikke ændret efterfølgende.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A fik i løbet af 2011 som følge af den arbejdsskade, han pådrog sig den 19. september 2010 under udførelsen af sit arbejde som bådsmand for Rederi D, tilkendt en méngodtgørelse på i alt 104.560 kr. Den 29. september 2014 fik han som følge af den nævnte arbejdsskade af Rederi D' forsikringselskab Forening B udbetalt 10.075 USD i såkaldt POEA-kompensation, der blev udbetalt i fortsættelse af en dom af 4. oktober 2013 afsagt af en filippinsk appeldomstol.

Østre Landsret traf den 4. november 2014 afgørelse om, at As erhvervsevnetab – som følge af den nævnte arbejdsskade – udgjorde 85 procent, hvorefter Arbejdsskadestyrelsen den 30. december 2014 forhøjede hans månedlige erstatning for tab af erhvervsevne til 4.233 kr. Den af 4. marts 2015 traf styrelsen afgørelse om bl.a., at kapitalbeløbet udgjorde 115.830 kr., og at beløbet ville blive

udbetalt af Rederi D's forsikringsselskab Forbund C.

Henset til appellanternes endelige anbringender angår sagen for landsretten spørgsmålet om, hvorvidt Forbund C i medfør af arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, kunne modregne den allerede udbetalte POEA-kompensation på 10.075 USD, der var udbetalt af Forening B, i den erhvervsevnetabserstatning, som blev udbetalt i fortsættelse af Østre Landsrets dom af 4. november 2014, således at Forbund C med frigørende virkning kunne udbetale et beløb svarende til 10.075 USD af erhvervsevnetabserstatningen til Forening B.

Vurdering

Det følger af arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, at et ansvarsforsikringsselskab (Forening B) har krav på at få godtgjort erstatning eller godtgørelse fra arbejdsskadeforsikringsselskabet (Forbund C), når der er udbetalt erstatning eller godtgørelse (POEA-kompensationen) som følge af en arbejdsskade til tilskadekomne. Dette gælder under betingelse af, at kravet fra ansvarsforsikringsselskabet omfatter erstatnings- eller godtgørelsesbeløb af samme art, som arbejdsskadeforsikringsselskabet har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes.

Spørgsmålet er herefter, om POEA-kompensationen kan betragtes som erstatning for tab af erhvervsevne og derved er "af samme art" som erhvervsevnetabserstatningen efter arbejdsskadesikringsloven.

Landsretten finder, at det forhold, at POEA-kompensationen ligesom erhvervsevnetabserstatningen måtte være en lovpligtig social sikringsordning, ikke medfører, at der allerede af denne grund er tale om erstatnings- eller godtgørelsesbeløb af samme art, da det må bero på en konkret bedømmelse af de pågældende erstatnings- eller godtgørelsesbeløb. Dette gælder, uanset at der er tale om kompensation eller erstatning som følge af den samme arbejdsskade.

Heller ikke det forhold, at det af artikel 10 i Collective Bargaining Agreement følger, at alle ydelser efter arbejdsskadesikringsloven skal modregnes ved udmåling af kompensation efter POEA-reglerne, har betydning ved bedømmelsen af, om der kan ske modregning i POEA-kompensationen efter arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2.

Ved den konkrete bedømmelse af, om POEA-kompensationen – der i den foreliggende sag vedrører "disability compensation", jf. de dagældende POEA-reglers artikel 20, litra B, nr. 6, jf. artikel 32 – kan betragtes som erstatning for tab af erhvervsevne, må der lægges afgørende vægt på, hvordan POEA-kompensationen karakteriseres af de filippinske domstole. Det følger af domme af-

sagt af de filippinske domstole, herunder den filippinske Højesteret, vedrørende POEA-reglerne, at "disability should not be understood more on its medical significance but on the loss of earning capacity", og at "[i]n disability compensation it is not the injury which is compensated, but rather it is the incapacity to work resulting in the impairment of one's earning capacity".

Herudover må der lægges vægt på, at det af forarbejderne til lov nr. 79 af 8. marts 1978, hvorved tab af erhvervsevne blev indført som en selvstændig erstatningsart, følger, at den medicinske følge af arbejdsskaden ikke skal have nogen selvstændig indflydelse på fastsættelsen af erhvervsevnetabsprocenten, og at erstatning for tab af erhvervsevne er en erstatning for den af skaden forvoldte forringelse af skadelidtes indtjeningsevne eller erhvervsmuligheder, jf. betænkning nr. 792/1977 vedrørende arbejdsskadeforsikring side 16 ff.

På den anførte baggrund – herunder navnlig i lyset af formålet med POEA-kompensationen – finder landsretten, at POEA-kompensationen må betragtes som kompensation for den tilskadekomnes tab af erhvervsevne.

Det forhold, at beregningen af POEA-kompensationen er standardiseret og således i modsætning til erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven ikke er konkret tabsafhængig, kan herefter ikke føre til et andet resultat. I den forbindelse har landsretten også lagt vægt på, at modregningsadgangen efter arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, jf. § 2, stk. 4, tillige gælder i forhold til personer, der arbejder på et dansk skib, og at det ikke kan kræves, at en godtgørelse eller erstatning, der er udbetalt efter udenlandske regler i alle henseender skal være fuldstændig identisk med den godtgørelse eller erstatning, der udbetales efter arbejdsskadesikringsloven. Endelig har landsretten lagt vægt på, at formålet med arbejdsskadesikringslovens § 29, stk. 2, er at undgå dobbelterstatning.

Landsretten finder således, at Forbund C med frigørende virkning kunne have udbetalt et beløb svarende til 10.075 USD af erhvervsevnetabsersatningen til Forening B.

Henset til sagens principielle karakter og betydning for appellanterne findes sagsomkostningerne efter omstændighederne at burde ophæves for begge instanser. Såvel parterne som biintervenienter skal herefter bære egne omkostninger.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom ændres således, at Ankestyrelsens afgørelse af 28. juli 2016 i j.nr. 2015-5014-47153 ophæves, og at Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at Forbund C skulle have udbetalt et beløb svarende

til 10.075 USD til Forening B som arbejdsgivers forsikringselskab.

Ingen af parterne eller biintervenienterne skal betale sagsomkostninger for byretten eller landsretten til nogen anden part eller biintervenient.